

Jyväskylän perusopetuksessa tarjottavat valinnaiset opinnot (POPS 2014)

[Linkki Jyväskylän kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelma: Valinnaisuus perusopetuksessa](#)

Perusopetuksen valinnaisten opintojen yhteisenä tehtävänä on syventää oppimista, laajentaa opintoja ja vahvistaa valmiutta jatko-opintoihin. Valinnaiset opinnot tarjoavat oppilaille mahdollisuuden kehittää osaamistaan kiinnostuksensa suunnassa. Valinnaisuus tukee opiskelumotivaatiota ja kartuttaa valintojen tekemisen taitoja.

Valinnaisten tuntijako 8.-9lk (vvt = vuosiviikkotunti)

8lk	2 vvt (T-valinta), 2 vvt (V-valinta), 2 vvt (L-valinta)
9lk	2 vvt (T-valinta), 2 vvt (V-valinta), 2 vvt (L-valinta+ T-syventävä)

Taide- ja taitoaineiden **valinnaiset tunnit (T-valinnainen)** ovat kotitalous, kuvataide, käsityö, liikunta ja musiikki. Taide- ja taitoaineiden valinnaisten kesto on kaksi vuosiviikkotuntia (2vvt) kahden vuoden ajan. Tämän lisäksi oppilas valitsee yhdeksännellä luokalla yhden vuosiviikkotunnin verran taide- ja taitoaineiden valinnaisia opintokokonaisuuksia.

Valinnainen aine (V-valinnainen) voi olla A2-kieli (4lk aloitettu) tai B2-kieli, draamakasvatus, kotitalous, kuvataide, liikunta, luonnontieteet, musiikki, tekninen työ, tekstiilityö, tieto- ja viestintäteknologia tai yrittäjäyys. Valinnan voi vaihtaa tai jatkaa sitä toiseksi vuodeksi. Opintokokonaisuus voi olla erilainen kahdeksännellä ja yhdeksännellä vuosiluokalla.

Lisäksi Jyväskylässä tarjotaan **laaja-alaisten osaamiskokonaisuuksien** pohjalta suunniteltuja **opintokokonaisuuksia (L-valinnainen)**, joiden sisällöt suunnitellaan koulukohtaisesti.

7.luokkalaisen valinnat:

- **yksi T-valinta** (2vvt), joka jatkuu automaattisesti 9. luokalle saakka. T-valinta arvioidaan päättötodistukseen osana yhteistä oppiainetta.
- **yksi V-valinta** (2vvt) 8. luokalle. V-valinta arvioidaan erillisellä arvosanalla 4-10 lukuvuositodistukseen ja päättötodistukseen. *A2-kieli jatkuu V-valinnaiskorissa.* B2-kieli (espanja, ranska, saksa tai venäjä) alkaa uutena kielenä 8.luokalla, jos oppilasryhmä on vähintään 12.
- **kaksi L-valintaa.** L-valinta arvioidaan hyväksyty/hylätty. Oppiaineen kohdalla erikseen merkintä, jos L-aineella voi vaikuttaa pääaineen arvosanaan korottavasti. B2-kielen voi myös valita L-valinnaisena, jolloin tulee 1h valinnaisuutta enemmän.

8.luokkalaisen valinnat:

- T-valinta jatkuu samana kuin 8lk on ollut, 2vvt (ei valita uudelleen) T-valinta arvioidaan päättötodistukseen osana yhteistä oppiainetta.
- **yksi V-valinta** (2vvt) 9. luokalle. *A2-kieli jatkuu V-valinnaiskorissa.* V-valinta arvioidaan erillisellä arvosanalla 4-10 lukuvuositodistukseen ja päättötodistukseen. A2-kielestä saa pyydettäessä S-merkinnän (suoritettu) päättötodistukseen.
- **yksi L-valinta.** L-valinta arvioidaan hyväksyty/hylätty. Oppiaineen kohdalla on erikseen merkintä, jos L-aineella voi vaikuttaa pääaineen arvosanaan korottavasti.
- **yksi T-syventävä** taito- ja taideaineen valinta (1vvt). Arvioidaan hyväksyty/hylätty. Voi vaikuttaa päättöarvosanaan korottavasti.

T-valinnaisuus (2vvt) 8.ja 9.lk

[Taide- ja taitoaineiden valinnaiset opinnot](#) syventävät perusopintojen pakollisten oppimäärien tavoitteita ja sisältöjä. Nämä opinnot vaikuttavat pakollisen oppimäärän päättöarvioinnin.

[Kotitalous \(TKO\)](#)

[Kuvataide \(TKU\)](#)

[Käsityö \(TKS\)](#)

[Liikunta \(TLI\)](#)

[Musiikki \(TMU\)](#)

T- syventävä taito- ja taideainevalinnaisuus 9.lk on mahdollisuus korottaa taito- ja taideaineen arvosanaa päättötodistuksessa. Näiden laajuus on 1vvt, opetus järjestetään 2vvt/lukukausi, joko 9lk keväällä tai syksyllä.

Liikunta: (vTLIL)

Pallo hallussa

Kurssilla harjoitellaan ja pelataan monipuolisesti eri pallopelejä niin sisällä kuin ulkona. Oppilaiden toiveita otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon koulun resurssit huomioiden.

Kotitalous: (vTKOL)

Kestävästi lautasella

Kurssilla perehdytään ympäristöviisaisiin ruokavalintoihin ja valmistetaan monipuolisia aterioita kestävästi.

Käsityö: (vTKSL)

Puusta esineeksi

Valmistetaan itse suunniteltuja esineitä ja kalusteita pääasiassa puusta

Pehmeät materiaalit

Tutustutaan luovasti ja monipuolisesti käsityön eri tekniikoihin. Oppilas harjoittelee toimimaan kekseliäästi ja luovasti, toteuttaa omia suunnitelmiaan ja tekee kokonaisen käsityönprosessin.

Musiikki: (vTMUL)

Minä muusikkona

Kurssilla soitetaan, lauletaan, sävelletään ja luovitaan musiikin eri osa-alueilla. Oppilas pääsee syventämään taitoja monipuolisesti sekä rakentamaan omannäköisen musiikillisen projektin.

Kuvataide: (vTKUL)

Taiteilijan työpaja

Taiteilijan työpajassa ilmaiset itseäsi ja persoonallisuuttasi kuvia tekemällä ja niitä tulkitsemalla. Taiteellisten prosessien avulla opit käyttämään kuvaa oman ilmaisun ja vaikuttamisen välineenä. Taiteilijan työpajassa piirrä, maalaat, muovaillet, kuvaat, suunnittelet ja rakennat teoksia omien kiinnostuksen kohteiden mukaan.

V-valinnaisuus (2vvt) 8lk ja 9lk

A2-kieli (espanja (vVES), ranska (vVRA), saksa (vVSA) ja venäjä (vVVE))

Jatkat neljännellä luokalla aloitettua kieltä.

Draamakasvatus

Draamakasvatus on draamaa ja teatteria, jota tehdään erilaisissa oppimisympäristöissä ja joka sisältää sekä esittävän, osallistavan että soveltavan draaman muodot. Draamakasvatuksen tunneilla opit tunnistamaan ja kehittämään monipuolisesti erilaisia ilmaisun keinoja, jotka antavat sinulle valmiuksia esiintymiseen ja itseilmaisuuksiin niin arkielämän tilanteissa kuin näyttämölläkin.

Ilmaisutaito (8.lk)

Tutustut ilmaisun perusteisiin ja draamakasvatuksen työtappoihin. Harjoittelet liike- ja puheilmaisuutta sekä äänenkäyttöä, teet rentoutumis- ja keskittymisharjoituksia sekä erilaisia rooliharjoituksia. Lisäksi tutustut joko valmiiseen tekstiin pohjautuvaan tai ryhmässä yhteisen ideoinnin pohjalta syntyvään teatteriesitykseen. Työskentelyn aikana tutustut erilaisiin ilmaisukeinoihin (esimerkiksi puheilmaisuus, musiikki, lavastus, puvustus, valot) sekä teatteritietoon (esimerkiksi dramaturgia, lavastus, puvustus, teatterin eri muodot).

Tutustu teatteriin (9.lk)

Kokeilet erilaisia rooleja ja tutkit sovittua teemaa sekä roolissa että omana itsenä. Käytät draamakasvatuksen työtapoja monipuolisesti. Opetusta integroidaan ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja kirjallisuuden käsittelyyn. Tutkit teatteria perehtymällä itseäsi kiinnostavaan näkökulmaan, esimerkiksi teatterin historia, lavastus, näyttelijätaide, teatterimusiikki sekä näytelmäkirjallisuus.

Kotitalous

Syvennät ja sovellet 7. luokan aikana opiskeltuja tietoja ja taitoja. Vahvistat ja kehität käytännön toimintataitoja ja arjenhallinta taitoja itsenäisesti ja ryhmässä työskennellen. Kehität yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, suunnittelu-, organisointi- ja ongelmanratkaisutaitoja sekä vastuullisuutta.

8lk Arjen sankarit

Kurssilla vahvistetaan käytännön toimintataitoja, tutustutaan ravitsemus- ja elintarviketietoon sekä kansalliseen ruoka- ja tapakulttuuriin erilaisten pari- ja ryhmätöiden parissa. Sisällöissä huomioidaan ajankohtaisia ja koulukohtaisia teemoja ja juhlia sekä oppilaiden toiveita. Hoidetaan tekstiilejä ja perehdytään kodin puhtaanapitoon. Kuluttaja- ja talousosaamista vahvistetaan pohtimalla nuorten rahankäyttöön liittyviä tilanteita ja kuluttajan vastuita.

9lk Arjen taitajat

Kurssilla vahvistetaan käytännön työskentelytaitoja ja laajennetaan elintarvikeryhmien ja ravitsemustiedon tuntemusta sekä pohditaan valintoja ja tottumuksia kestävästi. Kansainväliseen ruoka- ja tapakulttuuriin sekä teemajuhliin perehdytään projektitöiden parissa. Syvennetään asumiseen ja kodinhoitoon liittyviä tietoja ja taitoja sekä kuluttaja- ja talousosaamista perehtymällä nuoren aikuisen arkeen ja rahankäyttöön.

Kuvataide

Valinnaisessa kuvataiteessa syvennetään työvälineiden, materiaalin ja työskentelytekniikoiden tuntemusta, kuvallista ajattelua ja havaintokykyä. Lisäksi opetellaan tarkastelemaan visuaalista ympäristöä ja ymmärtämään kuvataiteen ilmiöitä.

Kuvataide 8

Kurssilla tutustutaan oman tekemisen kautta esimerkiksi valokuvaan, sarjakuvaan, videokuvaan, elokuvaan, sekä piirustuksen ja maalauksen erilaisiin tekniikoihin. Tunneilla on mahdollista myös perehtyä kuvankäsittelyn ja videoeditoinnin perusteisiin ja tutustua visuaalisen alan ammatteihin.

Kuvataide 9

Kurssilla työskennellään pitkäjänteisesti ja kokeilevalla otteella. Kurssilla tutustutaan soveltaen erilaisia kaksi- ja kolmiulotteisiin tekniikoihin. Lisäksi tutustutaan kuvataiteen ilmiöihin (eri kulttuurit, taidehistoria, nykytaide).. Tunneilla on mahdollista esimerkiksi perehtyä kuvankäsittelyn ja videoeditoinnin perusteisiin ja tutustua visuaalisen alan ammatteihin.

Liikunta

Valinnaisen liikunnan tunneilla pääset syventämään jo aiemmin opittuja liikuntataitoja ja kokeilemaan liikuntalajeja, joiden harrastamiseen ei koululiikunnan puitteissa välttämättä pystytä. Liikuntamuodot valitaan eri vuodenaikojen ja oppilaiden toiveiden mukaan koulun resurssit ja mahdollisuudet huomioiden.

Liikunta 8

Syvennät monipuolisesti eri liikuntataitoja, tutustut uusiin liikuntalajeihin ja -muotoihin sekä kehität toimintakykyä ja fyysistä kuntoa yhdessä muiden kanssa. Valinnaisen liikunnan tunneilla voit myös kasvattaa liikunta-aktiivisuuttasi.

Liikunta 9

Syvennät monipuolisesti eri liikuntataitoja, tutustut uusiin liikuntalajeihin ja -muotoihin sekä kehität toimintakykyä ja fyysistä kuntoa yhdessä muiden kanssa. Valinnaisen liikunnan tunneilla voit myös kasvattaa liikunta-aktiivisuuttasi.

Musiikki

Valinnaisessa musiikissa syvennät seitsemännellä luokalla opittuja instrumentinsoitto- ja laulutaitoja yhtyesoiton ja yhteislaulun avulla.

Musiikki 8

Tutustut koti- ja ulkomaisen musiikin eri tyyleihin ja aikakausiin ja erityisesti populaarimusiikin lajeihin. Harjoittelet myös tietokoneavusteisen musiikin tekemistä ja samalla tutustut omien sävellysten luomiseen. Voit itse vaikuttaa ohjelmiston valintaan ja musiikillisiin projekteihin. Kehität musiikillisiä taitojasi (soitto/laulu/kuuntelu/säveltäminen).

Musiikki 9

Tutustut koti- ja ulkomaisen musiikin eri tyyleihin ja aikakausiin ja erityisesti populaarimusiikin lajeihin ja musiikkikulttuureihin ympäri maailman. Harjoittelet myös tietokoneavusteisen musiikin tekemistä ja samalla tutustut omien sävellysten luomiseen. Voit itse vaikuttaa ohjelmiston valintaan ja musiikillisiin projekteihin. Kehität musiikillisiä taitojasi (soitto/laulu/kuuntelu/säveltäminen).

Käsityö, kovat materiaalit

Teknisessä työssä tutkit harrastamiseen ja arjen käyttöesineisiin liittyviä ilmiöitä. Kokeilet uusia sekä perinteisiä materiaaleja ja valmistustekniikoita. Valmistamisessa hyödynnät erilaisten teknologioiden mahdollisuuksia oppimistehtävien toteutuksessa.

Kovat materiaalit 8

Tutustut soveltavaan tekniseen työhön, jossa hyödynnät monipuolisesti tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita. Tutustut puun-, metallin-, muovin ja elektroniikan komponenttien käsittelyn taitoihin monipuolisesti. Oppimistehtävien pohjana on tutkiva, keksivä ja kokeileva toiminta.

Kovat materiaalit 9

Perehdyt teknologiataitoihin, joissa hyödynnät teknologisen käsityön mahdollisuuksia tuotteiden valmistamisessa. Tutustut puun-, metallin- ja muovin sekä elektroniikan komponenttien käsittelyn taitoihin monipuolisesti tutkien, keksisen ja kokeillen. Hyödynnät lisäksi uusinta teknologiaa tuotteiden suunnittelussa ja valmistamisessa.

Käsityöt, pehmeät materiaalit

Tekstiilityössä tutkit harrastamiseen, sisustamiseen, arjen käyttöesineisiin ja pukeutumiseen liittyviä ilmiöitä. Kokeilet uusia sekä perinteisiä materiaaleja ja valmistustekniikoita. Valmistamisessa hyödynnät erilaisten teknologioiden mahdollisuuksia oppimistehtävien toteutuksessa.

Käsityö, erikoistekniikat 8

Tutustut trendeihin, sisustamiseen tai asustamiseen liittyviin ilmiöihin ja valmistat omien suunnitelmiesi mukaisia tuotteita.

Harjoitellaan muutamaa erikoisempia tekniikoita esim. kirjonta, kudonta, märkähuovutus, kirjansidonta. Suunnitellaan ja toteutetaan jollakin erikoistekniikalla oma kädentyö.

Käsityö, Vaatetus 9

Tutkit muotiin ja pukeutumiseen liittyviä ilmiöitä sekä valmistat vaatteita ja asusteita. Vaatetuksen kurssilla harjoitellaan kaavoittamista ja piirretään itselle sopivat peruskaavat. Niiden pohjalta pääset valmistamaan omia vaatteita (alaosan ja yläosan).

Tieto- ja viestintäteknologia

Harjoitellaan tietoteknisiä taitoja ja tutustutaan erilaisiin ajankohtaisiin tieto- ja viestintäteknologian osa-alueisiin koulun laiteympäristön tarjoamien mahdollisuuksien mukaan.

Tieto- ja viestintäteknologia 8

Opettelet tv-taitoja, sisältöinä mm. tietokoneen peruskäyttö, kymmensormijärjestelmä, toimistosovellukset, pilvipalvelut, tiedon hakeminen ja tiedonkäsittely, tietolähteet, mediakriittisyys ja tekijänoikeudet, tietoturva sekä ohjelmointi.

Tieto- ja viestintäteknologia 9

Vahvistat ja syvennät tv-taitoja, 8. luokan sisältöjen lisäksi tutustut mm. median eri käyttötapoihin ja vaikutuksiin, laitteistotekniikkaan sekä tietotekniikan ilmenemismuotoihin ja vaikutuksiin yhteiskunnassa. Projektityössä perehdyt tarkemmin johonkin tv:n osa-alueeseen, työmuotona esim. mediajulkaisu, ohjelmointi- tai animointiprojekti, esitelmä tai tutkielma.

Yrittäjyys

YRITTÄMISEN ABC 8

Tutustut sisäiseen yrittäjyyteen tutkimalla, mitä on yrittäminen ja minkälaisia ominaisuuksia yrittäjällä tulee olla. Pohdit yrittämisen mahdollisuuksia ja riskejä sekä omia vahvuuksia ja heikkouksia yrittämisessä. Tutustut oman talouden hallintaan. Tarkastelet ostamista ja kuluttamista, säästämistä ja sijoittamista sekä erilaisia maksutapoja. Perehdyt yrittäjän työelämätaitoihin. Osallistut oman koulun projektiin tai myyntitapahtumaan.

KOHTI YRITTÄJYYTTÄ 9

Kurssilla tutustutaan yrittäjyyden eri muotoihin ja yrityksiin. Käydään läpi yrityksen perustamisen vaiheet ja harjoitellaan pienimuotoista yritystoimintaa esim. koulukahvila. Vahvistetaan yrittäjämäistä tapaa toimia ja hankitaan valmiuksia työelämässä toimimiseen. Kurssilla oppilaalla on mahdollisuus valita opiskeleeko enemmän yrittäjyysteemaa vai tuotekehitystä. Kaikilla osallistujilla on mahdollisuus osallistua hygieniapassitestiin kurssin aikana. Kurssi sisältää keittiötyöskentelyä.

Luonnontieteet

LUONNONTIETEET 8

Kurssilla valitaan sisältöjä oppilaiden mielenkiinnon, aiheiden ajankohtaisuuden ja koulun lähiympäristön tarjoamien mahdollisuuksien mukaan, esimerkiksi monipuoliset luonnontieteen tutkimukset, tutkimusretket lähiympäristöön, elämän perusedellytykset maapallolla. Kurssilla vierailaan mahdollisuuksien mukaan tutkimuslaitoksiin, hyödynnetään sähköisiä oppimisympäristöjä ja tietokantoja. Tutkimuskohteita valitaan mahdollisuuksien mukaan lähiympäristöstä. Työtavoissa harjoitellaan luonnontieteen tutkimusprojekteja eri oppiaineissa. Harjoitellaan ryhmätyötä, mielipiteen esittämistä, perustelujen tekemistä, tulosten soveltamista, tulosten esittämistä, tiedon etsintää ja arviointia sekä käytetään erilaisia työskentelytapoja vaihdellen teoreettisesta pohdinnasta käytännön laboratoriotyöskentelyyn

LUONNONTIETEET 9

Valitaan sisältöjä oppilaiden mielenkiinnon, aiheiden ajankohtaisuuden sekä koulun lähiympäristön tarjoamien mahdollisuuksien mukaan, esimerkiksi kestävä kehitys, globalisaatio, ilmastonmuutos, luonnontieteet maailmankuvan rakentajana, luonnontieteiden koulutuspolut ja ammatit. Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa luontevalla tavalla, esimerkiksi tiedonhaussa, sisällöntuottamisessa ja verkostoitumisessa. Hyödynnetään paikallisia mahdollisuuksia kuten lähiympäristöä sekä yhteistyötä yritysten ja asiantuntijoiden kanssa. Eri aihealueisiin liittyen oppilaat tuottavat ryhmissä yhden ison tai useampia pienempiä projekteja. Yhtenä työtapana voi olla verkostoituminen koulun ulkopuolelle, jopa globaalisti esimerkiksi kestävä kehityksen teemaan liittyen.

Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät:

B2-kieli (espanja, ranska, saksa, venäjä)

Oppimäärää opiskellaan yhteensä **2 vuosiviikkotuntia** kahdeksannella ja yhdeksännellä luokalla. Antaa valmiudet jatkaa kielen opiskelua lukiossa. Tämän voit valita joko V-valinnaisten joukosta tai L-valinnaisena.

L-valinnaiset Keljonkankaan yhtenäiskouluissa

Laaja-alaisten osaamiskokonaisuuksien pohjalta suunniteltu opintokokonaisuuksia (L-valinnainen), joiden sisällöt suunnitellaan koulukohtaisesti. Valinta on kestoaltaan 1 vuosiviikkotunnin mittainen kokonaisuus.

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

L4 Monilukutaito

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden

8. lk L-valinnaisten kuvaukset

laaja-alainen kokonaisuus	kurssin nimi	Kurssin kuvaus: sisältö ja arviointi
L2, L6	Graafista suunnittelua perinteisellä	Tykkäätkö ideoida ja tehdä kuvia, mutta piirtäminen ja maalaaminen tuntuu haastavalta? Tällä kurssilla pääset suunnittelemaan ja toteuttamaan

	tyyllillä ja sähköisesti	monipuolisilla grafiikan menetelmillä hienoja kuvia, kiinnostavia printtejä ja vaikuttavaa kuvaviestintää vaikkapa julisteisiin, julkaisuihin tai vaikka omaan T-paitaan! Kurssin tuotoksia on mahdollista julkaista esim. koulun somessa tai yhteisessä zinessä! <i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi korottaa pääaineen päättöarvosana (KU,KS)</i>
L7	Ideasta esitykseksi 1	Sketsi, kabaree, näytelmä tai elokuva. Haluatko esiintyä? Haluatko olla muuten mukana rakentamassa esitystä? Valmistetaan hauska tai vakava esitys/video, joka on mahdollista esittää koulun juhlassa. Oppiaineet: äidinkieli/draama, musiikki, liikunta/tanssi, kuvataide, videokuvaus/äänitys/miksaus/äänitekniikka/media/mainosmarkkinointi
L2, L3	Keittiö haltuun	Kerrataan ruoanvalmistuksen, leivonnan ja keittiöhygienian perusasioita arkisten aterioiden kautta. Kurssin sisällössä huomioidaan oppilaiden toiveet. <i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi korottaa pääaineen päättöarvosanaa (KO)</i> HUOM! Tätä suositellaan, jos kotitalouden opintoja tulee täydentää.
L2	Kuuntelen musiikkia 1	Perehdytään kuuntelemaan musiikkia laidasta laitaan. Mistä musiikki on lähtöisin? Onko sillä jokin sanoma? Rakennamme omaa kuuntelupäiväkirjaa sekä omia soittolistoja eri tilanteisiin. Kurssin sisältöön pääsee oppilaat itse vaikuttamaan. <i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi korottaa pääaineen päättöarvosanaa (MU)</i>
L2, L6	Kässäkahvila	Kurssilla yhdistyy käsityöt ja kotitalous. Perustetaan yhdessä Käsityökahvila, jossa oppilaiden oma luovuus, kädentaidot ja ideat pääsevät esiin. Toteutetaan käsityökahvilapäivät.
L2, L3	Kuntoilukurssi 1	Kurssilla opetellaan kuntosaliharjoittelun perusteita. Opit käyttämään kuntosalin perusvälineistöä turvallisesti ja oikeita tekniikoita käyttäen, laatimaan itsellesi henkilökohtaisen kuntosaliohjelman ja harjoittelemaan tavoitteellisesti. Lisäksi kurssilla kuntoillaan monipuolisesti sisällä ja

		<p>ulkona.</p> <p><i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi korottaa pääaineen päättöarvosanaa (LI)</i></p>
L3, L6	Kädentaidot ja kauneus	<p>Kurssilla luodaan kauneutta: valmistetaan mm. huulivoiteita, kuorinta-aineita, kasvovesiä, hiusöljyjä, hiuspantoja ja -turbaaneja, kuorintahanskoja, pikkupyyhkeitä ja -pusseja.</p>
L2, L3	Luova liikunta ja ilmaisu 1	<p>Kurssilla perehdytään liikkumiseen luovuuden ja itseilmaisun avulla käyttäen apuna mm. tanssin, sirkuksen, draaman yms. keinoja. Mahdollisesti rakennamme esitystä myös juhliin.</p> <p><i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi korottaa pääaineen päättöarvosanaa (LI, AI)</i></p>
L2, L3, L7	Makumatka maailman ympäri	<p>Tutustutaan kansainvälisiin ruokakulttuureihin eri tietolähteitä käyttäen ja itse tehden. Kurssilla valmistetaan maille tyypillisiä ruokia ja leivonnaisia.</p>
L1	Matikkakahvila	<p>Tykkäätkö tulitikkutehtävistä, sudokuista ja pulmapeleistä? Kaipaako apua matematiikkaan? Haluaisitko oppia matematiikkaa käytännössä kokeillen ja ihmetellen? Kiehtooko sinua lautapeliin strategiat tai haaveiletko jopa oman lautapelin kehittämisestä? Tule matikkakahvilaan nauttimaan pala murtolukukakkua ja π-rakkua kuuman kupposen kera sekä tutustumaan matematiikan ihmeelliseen maailmaan.</p> <p><i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi korottaa arvosanaa (MA)</i></p>
L2, L4, L5	Movie Makerit	<p>Kurssilla ideoidaan ja kuvataan animaatio- tai lyhytelokuvia. Kurssilla rakennellaan hahmot ja lavasteet yms omiin elokuviin. Lisäksi luodaan elokuvaan kiinnostava äänimaailma musiikilla ja äänitehosteilla.</p>
L2	Oma vaate	<p>Kurssilla suunnitellaan ja toteutetaan ommellen itselle mieluinen vaate. Kurssilla muokataan kaavat itselle sopiviksi. Hallitset ompelun perustaidot ja olet halukas oppimaan lisää!</p> <p><i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi korottaa pääaineen päättöarvosanaa (KS)</i></p>

L1, L3	Opi oppimaan	<p>Voisiko kokeisiin kertaaminen olla helpompaa? Haluaisitko oppia tehokkaammin? Miten muistaa kielten sanoja paremmin? Kaipaako rentoutta koulutyöhön?</p> <p>Kurssilla tutustutaan ajankäytön suunnitteluun, oppimisen taitoihin, erilaisiin oppimisen tekniikoihin ja tehdään pieniä hyvinvointia tukevia rentoutusharjoituksia. Harjoitellaan ja keksitään muistisääntöjä. Tutustutaan erilaisiin oppimista helpottaviin sovelluksiin. Kurssilla etsitään jokaiselle henkilökohtaisesti sopivia oppimista tukevia tapoja.</p>
L3, L6	Puuesineet ja kalusteet 1	Valmistetaan itse suunniteltuja kalusteita ja esineitä pääasiallisesti puusta
	Rakentelemaan! Arkkitehtuuria ja pienoismalleja	<p>Muotoilun, arkkitehtuurin ja suunnittelun kurssi, jossa tutustutaan kiinnostaviin arkkitehtuurin ja muotoilun tyyleihin ja hankkeisiin sekä suunnitellaan ja toteutetaan omia pienoismalli- ja rakenteluprojekteja ryhmän mielenkiinnon mukaan.</p> <p><i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi korottaa pääaineen päättöarvosanaa (KU)</i></p>
L1, L2	Sormet saveen!	<p>Kurssilla tutustutaan omien savitöiden kautta keramiikan perustekniikoihin ennen ja nyt. Kurssilla syvennetään omaa osaamista suunnittelemalla ja valmistamalla omia tuotteita käyttöön ja koristeeksi.</p> <p><i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi korottaa pääaineen päättöarvosanaa (KU)</i></p>
L1, L2, L3, L4	Tarinapaja 1	<p>Pidätkö lukemisesta? Onko mielessäsi tarinoita? Kurssilla pääset lukemaan ja kirjoittamaan oman valintasi mukaan. Kurssilla voit lukea kirjallisuutta oman valintasi mukaan ja opit jakamaan lukukokemuksesi muiden kanssa. Kurssilla saat vinkkejä siitä, miten saat tekstistäsi kiinnostavamman tai miten lisää tekstiin jännitystä, tunnetta tai vaikuttavuutta.</p> <p><i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi vaikuttaa pääaineen päättöarvosanaan (AI).</i></p>
L2,L3, L6,	Tukioppilaat1	

L7		<p>8.luokalla suoritetaan MLL:n tukioppilaskoulutus, mistä saa todistuksen. Lisäksi tukioppilaat koulutetaan liikkavälkkäreiksi eli tukioppilaat ovat vahvasti mukana mahdollistamassa aktiivisempia välituntitoimintoja sekä ohjaamassa niitä.</p> <p>Tukioppilastoiminnalla tavoitellaan sitä, että jokaisella oppilaalla olisi koulussa hyvä olla, ja ketään ei kiusata. Järjestämme erilaisia tapahtumia ja tempauksia. Suunnittelemme ja toteutamme rahankeruun omia tukarihuppareita varten.</p> <p>Tukioppilaan pitää sitoutua noudattamaan koulun sääntöjä. Tukioppilaskurssi jatkuu 9.luokalla.</p>
----	--	--

9lk L-valinnaisainekuvaukset

laaja-alainen kokonaisuus	kurssin nimi	Kurssin kuvaus: sisältö ja arviointi
L2, L5	Elokuvia tekemään!	<p>Kurssilla perehdytään elokuvanteon perusteisiin (käsikirjoitus, videokerronta, kuvaamisen perusteet, kuvakoot, kuvakulmat, editointi) ja tutustutaan elokuvan historiaan lyhytelokuvia ja kohtauksia itse kuvaten. Kurssin tuotokset voidaan jakaa koulun somekanavilla.</p> <p><i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi korottaa pääaineen päättöarvosanaa (KU)</i></p>
L6	Hygieniapassikurssi	<p>Kurssilla perehdytään teoriatasolla elintarvikehygieniaan kotikeittiöstä ammattilliseen elintarvikkeiden käsittelyyn. Kurssilla opiskellaan hygieniapassitestissä vaadittavat asiat ja kurssin päätteeksi oppilas osallistuu hygieniapassitettiin. Hygieniapassista voi olla hyötyä kesätöitä haettaessa. HUOM! Kurssi ei sisällä ruoanvalmistusta.</p>

L7	Ideasta esitykseksi 2	<p>Sketsi, kabaree, näytelmä tai elokuva. Pidätkö esiintymisestä? Haluatko olla muuten mukana rakentamassa esitystä? Tehdään hauska tai vakava esitys/video, joka on mahdollista esittää koulun juhlassa.</p> <p>Oppiaineet: äidinkieli/draama, musiikki, liikunta/tanssi, kuvataide, videokuvauus/äänitys/miksaus/äänitekniikka/medi a/mainosmarkkinointi</p>
L1, L5, L6	Ideasta koodiksi	Opi ohjelmoimaan! Käytä tekoälyä luvan kanssa hyödyksi! Kurssilla tutustutaan ohjelmoinnin alkeisiin ja ohjelmoidaan oma pieni ohjelma (esim. peli).
L2, L4, L7	Kansainvälisyys vaikuttaminen (eTwinning)	Osallistutaan eTwinning-projektiin ulkomaalaisen koulun/koulujen kanssa englannin kielellä. Projektin teemoihin sisältyy ilmastonmuutos ja kestävä kehitys, omat vaikuttamismahdollisuudet. Tällä kurssilla saat uusia kansainvälisiä ystäviä ja pääset käyttämään kielitaitoasi!
L2, L3	Kuntoilukurssi 2	<p>Kurssilla opetellaan kuntosaliharjoittelun perusteita. Opit käyttämään kuntosalin perusvälineistöä turvallisesti ja oikeita tekniikoita käyttäen, laatimaan itsellesi henkilökohtaisen kuntosaliohjelman ja harjoittelemaan tavoitteellisesti.</p> <p>Lisäksi kurssilla kuntoillaan monipuolisesti sisällä ja ulkona.</p> <p><i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi korottaa pääaineen päättöarvosanaa (LI)</i></p>
L2	Kuuntelen musiikkia 2	<p>Kurssilla tehdään esitelmiä eri genreistä. Tiedätkö, mitä on hissimusiikki tai viikinkimetalli? Kurssin pääpaino on musiikin kuuntelussa ja kurssilla oppilaat pääsevät vaikuttamaan sisältöön itse.</p> <p><i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi korottaa pääaineen päättöarvosanaa (MU)</i></p>

L1	Lisää potkua matematiikkaan!	<p>Kerrataan ja vahvistetaan peruskoulun matematiikan osaamista.</p> <p>Osallistuvien oppilaiden jatkosuunnitelmien mukaan voidaan tutustua myös toisen asteen (lukio/ammattikoulu) matematiikkaan.</p> <p><i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi korottaa pääaineen päättöarvosanaa (MA)</i></p>
L2, L3	Luova liikunta ja ilmaisu 2	<p>Kurssilla perehdytään liikkumiseen luovuuden ja itseilmaisun avulla käyttäen apuna mm. tanssin, sirkuksen, draaman yms. keinoja. 9-luokalla käytämme aikaan myös tanssiaisten tanssikonaisuuden luomiseen ja tanssin opettamiseen koko koululle. Mahdollisesti rakennamme esitystä myös juhliin.</p> <p><i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi korottaa pääaineen päättöarvosanaa (LI)</i></p>
L6	Luo langasta	<p>Tutustutaan luovasti ja monipuolisesti erilaisiin lankatekniikoihin (tekniikoina mm. virkkaus, neulonta, makramee)</p>
L6	Luovaa leivontaa	<p>Kerrataan erilaiset taikinatyyppit ja kehitellään omia leivonnaisohjeita.</p> <p>Kurssilla käydään läpi tuotekehityksen eri vaiheet; ideasta kokeilujen kautta valmiiksi tuotteeksi.</p> <p><i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi korottaa pääaineen päättöarvosanaa (KO)</i></p> <p>HUOM! Tämä kurssi oli aiemmin 8. luokalla joten älä valitse, jos olet jo käynyt.</p>
L2, L7	Muodin maailma	<p>Tutustutaan ja tarkastellaan nykymuodin trendejä. Oppilas suunnittelee ja valmistaa itselleen vaatteet/asusteen. Kyseinen pohjautuu nykymuotiin tai täysin omaan tyyliin.</p>

		<p><i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi korottaa pääaineen päättöarvosanaa (KS)</i></p>
L1, L2, L3, L4	Tarinapaja 2	<p>Pidätkö lukemisesta? Onko mielessäsi tarinoita? Kurssilla pääset lukemaan ja kirjoittamaan oman valintasi mukaan. Kurssilla voit lukea kirjallisuutta oman valintasi mukaan ja opit jakamaan lukukokemuksesi muiden kanssa. Kurssilla saat vinkkejä siitä, miten saat tekstistäsi kiinnostavamman tai miten lisäät tekstiin jännitystä, tunnetta tai vaikuttavuutta. <i>Arviointi: Tämä L-valinnainen toimii lisänäyttönä ja voi vaikuttaa pääaineen päättöarvosanaan (AI).</i></p>
L2,L3, L6, L7	Tukioppilaat2	<p>Tukioppilaat 2</p> <p>9.luokan tukioppilaat ovat suorittaneet 8.luokalla tukarikoulutuksen (jos on uusia innokkaita, on mahdollista suorittaa pikakoulutus). Lisäksi tukioppilaat koulutetaan liikkavälkkäreiksi mahdollistamaan aktiivisempia koulupäiviä sekä ohjaamaan välituntitoimintaa. 9lk tukarit ovat mukana 7. ja 5. luokkien ryhmäytymispäivissä, ja heistä nimetään luokkakummit.</p> <p>Tukioppilastoiminnalla tavoitellaan sitä, että jokaisella oppilaalla olisi koulussa hyvä olla. Tähän pyritään vahvistamalla koulun myönteistä ja turvallista ilmapiiriä, lisäämällä oppilaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä ehkäisemällä kiusaamista ja yksinäisyyttä. Järjestämme erilaisia tapahtumia ja tempauksia.</p>
L3, L6	EVÄS	<p>Saat eväitä työelämään, hyvinvointiin, tulevaisuuteen ja itsetuntemukseen. Opit tunnistamaan omia vahvuuksia, kiinnostuksen kohteita sekä löytämään itseä kiinnostavia jatko-opiskelumahdollisuuksia. Valinnaisaineeseen kuuluu ryhmämuotoista toimintaa, tutustumisia työpaikoille ja</p>

		oppilaitoksiin sekä mahdollista on ylimääräinen tet-jakso. Valinnaisaineen kautta sinulla on mahdollisuus saada uutta motivaatiota ja rohkeutta lähteä kohti itselle tärkeitä tavoitteita sekä vahvistaa oman arjen hallintaa.
L3, L6	Puuesineet ja kalusteet 1	Valmistetaan puuesineitä ja kalusteita pääasiallisesti puusta